

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 82/04-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. marca 2004 predbežne prerokoval sťažnosť T. V., Z.; M. P., D. N.; M. Ď., Z.; V. V., Z.; L. K., Ž. n. H.; Ľ. B., Ž. n. H.; M. M., Ž. n. H.; I. M., Ž. n. H.; P. Š., K.; Š. P., Z.; M. F., Z.; Ľ. M., Z.; L. R., K.; L. R., K.; J. Z., Z.; Ing. M. K., Z.; P. K., Z.; Ing. A. P., Z.; M. P., Z.; L. I., Z.; M. I., Z.; M. I., Z.; J. P., Z.; D. R., Z.; J. R., Z.; M. R., Z., a J. L., Z., zastúpených advokátkou JUDr. Z. B., Advokátska kancelária, B. B., vo veci porušenia čl. 55 Ústavy Slovenskej republiky nečinnosťou Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Úradu pre finančný trh v súvislosti s činnosťou nebankových subjektov a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť sťažovateľov T. V., M. P., M. Ď., V. V., L. K., Ľ. B., M. M., I. M., P. Š., Š. P., M. F., Ľ. M., L. R., L. R., J. Z., Ing. M. K., P. K., Ing. A. P., M. P., L. I., M. I., M. I., J. P., D. R., J. R., M. R. a J. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. februára 2004 doručená sťažnosť T. V., Z.; M. P., D. N.; M. Ď., Z.; V. V., Z.; L. K., Ž. n. H.; Ľ. B.,

Ž. n. H.; M. M., Ž. n. H.; I. M., Ž. n. H.; P. Š., K.; Š. P., Z.; M. F., Z.; L. M., Z.; L. R., K.; L. R., K.; J. Z., Z.; Ing. M. K., Z.; P. K., Z.; Ing. A. P., Z.; M. P., Z.; L. I. Z.; M. I., Z.; M. I., Z.; J. P., Z.; D. R., Z.; J. R., Z.; M. R., Z., a J. L., Z. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Z. B., Advokátska kancelária, B. B., ktorou namietali porušenie čl. 55 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) nečinnosťou Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Úradu pre finančný trh v súvislosti s činnosťou nebankových subjektov.

Sťažovatelia uviedli, že so spoločnosťami Horizont Slovakia o. c. p., a. s., Košice, B.M.G., s. r. o., Košice, AGW s. r. o., Košice uzavreli rôzne typy zmlúv (zmluvy o pôžičke a zmluvy o tichom spoločenstve), na základe ktorých v zmysle dohodnutého plnenia poskytli svoje finančné prostriedky označeným podnikateľským subjektom (ďalej aj „nebankové subjekty“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia tak konali preto, lebo *„tieto obchodné spoločnosti, označované ako nebankové subjekty ako účastníci zmluvného vzťahu uzatvoreného so sťažovateľmi ponúkli výhodné zhodnotenie ich hotovostných finančných vkladov“*, pričom uzatvorením uvedených zmlúv podľa právnej zástupkyne sťažovateľov *„prevzali: BMG Invest s. r. o. Južná trieda 50, 040 01 Košice, AGW s. r. o., Štúrova 14, 040 01 Košice, HORIZONT Slovakia o. c. p., a. s., Kováčska 63, 040 01 Košice, ako nebankové subjekty na seba zmluvnú povinnosť zabezpečiť vkladateľom (sťažovateľom) podiel na zisku, výnos, alebo iným spôsobom označené zúčtenie vkladov“*.

Podľa právnej zástupkyne sťažovateľov: *„Uvedené spoločnosti vykonávali činnosť v oblasti finančného trhu. Pre výkon takejto podnikateľskej aktivity sa okrem všeobecných náležitostí pre podnikanie vyplývajúcich z Obchodného zákonníka vyžadovalo aj splnenie špeciálnych podmienok stanovených v právnych normách (...).“*

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietajú, že ústredné orgány štátnej správy, konkrétne Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Úrad pre finančný trh *„v rámci svojich zákonných povinností nevenovali*

dostatočnú pozornosť pôsobeniu tzv. nebankových subjektov na trhu“, pričom vedeli, že ich podnikanie je v rozpore s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Sťažovatelia tvrdenie o zodpovednosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva financií Slovenskej republiky a Úradu pre finančný trh za nezákonnú činnosť tzv. nebankových subjektov a ich následnú neschopnosť plniť svoje zmluvné záväzky opierajú o ustanovenia § 16, § 28, § 29 a § 30 zákona č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ako aj o ustanovenia § 59, § 60 a § 62 zákona č. 385/1999 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov.

V tejto súvislosti sťažovatelia poukazujú na čl. 12 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú ľudia slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach, pričom základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné, v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy, podľa ktorého každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa právnej zástupkyne sťažovateľov: *„(...) sťažovatelia negatívnym a protizákonným stavom plynúcim z vykonávania podnikateľských aktivít nebankových subjektov utrpeli ujmu na svojich základných právach, keď vložené úspory neboli zhodnotené spôsobom garantovaným. (...) Sťažovatelia vložením vlastných finančných úspor do spoločností (...) za účelom ich zhodnotenia utrpeli ujmu a to aj z toho dôvodu, že Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Úrad pre finančný trh nekonali dôsledne svoju povinnosť kontrolovať dodržiavanie zákonnosti v rámci im zverených kompetencií. Svojou nečinnosťou spôsobili, že subjekty, ktoré podnikali na trhu nespĺňali zákonom predpísané podmienky a ústredné orgány štátnej správy nezasiahli v rámci možnosti zverených im zákonom.“*

Na základe tvrdení obsiahnutých v sťažnosti žiadali sťažovatelia, aby ústavný súd ich sťažnosť prejednal a nálezom vyslovil: *„nekonaním Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva financií Slovenskej republiky, Úradu pre finančný trh bolo porušené*

základné právo sťažovateľov zakotvené v čl. 55 Ústavy Slovenskej republiky a priznáva sa im primerané finančné zadostučinenie, ktoré sa rovná istine, ktoré je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Úrad pre finančný trh povinný vyplatiť spoločne a nerozdielne v dvoch mesiacoch odo dňa právoplatnosti tohto nálezu. (...)“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 55 ods. 1 ústavy hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.

Podľa čl. 55 ods. 2 ústavy Slovenská republika chráni a podporuje hospodársku súťaž. Podrobnosti ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky na jeho prijatie na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu podania a najmä návrhu na rozhodnutie (petitu) vyplýva, že sťažovatelia namietajú porušenie čl. 55 ústavy v dôsledku nečinnosti príslušných orgánov Slovenskej republiky vo vzťahu k pôsobeniu nebankových subjektov.

Základnou ústavnou podmienkou konania o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je sťažovateľom namietané porušenie niektorých jeho základných práv alebo slobôd zaručených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, pričom ochrana uvedeného práva v okolnostiach daného prípadu nepatrí do právomoci všeobecných súdov.

V rámci svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd uviedol, že ustanovenia čl. 55 ústavy zakotvujú základné ústavné princípy limitujúce právnu úpravu hospodárskych a ekonomických aktivít v Slovenskej republike, ako aj samotnú hospodársku politiku štátu na báze trhovej ekonomiky zahŕňajúc podporu a ochranu konkurenčného hospodárskeho prostredia, vytváranie právnych prostriedkov a záruk proti obmedzovaniu hospodárskej súťaže za súčasného rešpektovania záujmu na zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja v oblasti ochrany prírodných zdrojov a životného prostredia, ako aj v oblasti sociálnej.

Z ustanovení čl. 55 ústavy však nemožno vyvodit' pozitívne právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby voči štátu (prípadne jeho mocenským orgánom) na elimináciu prípadne kompenzáciu strát vyplývajúcich z rizík spojených s jej dobrovoľnou účasťou v podnikateľských, resp. súkromnoprávných vzťahoch založených na báze zmluvnej voľnosti (III. ÚS 21/04). Sťažovatelia pri tom na základe vlastného rozhodnutia vstúpili do takých typov záväzkovoprávných vzťahov, v rámci ktorých právny poriadok neposkytuje účastníkom právneho vzťahu právne garancie zo strany štátu týkajúce sa „návrtnosti“ poskytnutého peňažného plnenia, či ekonomickú dosiahnuteľnosť dohodnutej miery úročenia alebo podielu na zisku vo vzťahu k poskytnutému peňažnému plneniu. Zákonom ustanovené podmienky ochrany vkladov a poskytovania náhrad za tieto vklady, ak sa stanú nedostupnými, boli sťažovateľom v čase uzatvárania dotknutých zmlúv dostupné a známe

(zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

V okolnostiach daného prípadu nepokladal preto ústavný súd samotný čl. 55 ústavy za ústavnú bázu pre poskytnutie ústavnej ochrany sťažovateľov.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade orgány, ktoré sťažovatelia vo svojej sťažnosti označili ako porušiteľov ich základných práv, sa tohto porušenia, tak ako to žiadajú sťažovatelia vysloviť v petite sťažnosti, nemohli dopustiť.

Táto skutočnosť zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Sťažovatelia v odôvodnení svojej sťažnosti poukázali aj na čl. 20 ods. 1 ústavy garantujúci právo vlastniť majetok, rovnosť vlastníckeho práva, ako aj rovnakú ochranu vlastníckeho práva všetkých vlastníkov, v spojení s čl. 12 ústavy. Vo vzťahu k uvedeným článkom sa však sťažovatelia rozhodnutia ústavného súdu nedomáhali. Ústavný súd sa preto súc viazaný návrhom (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) sťažnosťou sťažovateľov zaoberal v rozsahu, v akom predmet konania vymedzila právna zástupkyňa sťažovateľov v petite sťažnosti.

Pokiaľ však ide o uvedenú časť odôvodnenia sťažnosti, je potrebné uviesť, že ochrana vlastníckeho práva porušeného spôsobením majetkovej škody v dôsledku prípadného nesprávneho úradného postupu štátnych orgánov patrí do právomoci všeobecných súdov (§ 18, § 26 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom) v dôsledku čoho je v takýchto prípadoch v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy vylúčená právomoc ústavného súdu konať o veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2004